

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta lege modifică cadrul legislativ existent în materie procesual civilă, prevăzut de dispozițiile art. 913 din Codul de procedură civilă, referitor la „refuzul minorului” - dispoziție prin care, s-a creat în mod artificial contextul alienării parentale în România și care, în prezent, dă prilejul părintelui alienator care se opune executării unei hotărâri judecătorești, să manipuleze copilul, astfel încât, acesta să refuze să plece cu creditorul obligației și să devină astfel incidentă această dispoziție legală. Prin vechea reglementare în materie, s-au creat condițiile pentru ca o hotărâre judecătorească să nu fie pusă în executare practic niciodată. Dispozițiile Capitolului IV din Titlul III, Cartea V, sunt aplicabile și în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu, cum sunt: stabilirea locuinței minorului, darea în plasament, înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept, exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, precum și alte măsuri prevăzute de lege. Prin titlu executoriu, în contextul prezentei legi, se înțelege orice sentință judecătorească precum și orice plan parental semnat de către părți în fața notarului, care cuprind prevederi legate de relațiile personale ale copilului. Prin aceasta modificare legislativa se dorește armonizarea cadrului legal cu realitatea cotidiană, deoarece în prezent, s-a ajuns la situații paradoxale când, deși conform legii în proces este obligatorie ascultarea minorului doar după ce a împlinit 10 ani, în schimb, punerea în executare a hotărârii judecătorești depinde de acordul minorului indiferent de vârsta acestuia, situație care a condus în practică, ca un copil de 4 ani sau chiar mai mic, manipulat de părintele de rea credință, să nu poată fi luat de la părintele care îl ține abuziv, situație care conduce la imposibilitatea executării unei hotărâri judecătorești datorită unui așa zis „refuz al minorului” sub vârsta de 10 ani, lipsit total de discernământ.

Acestea sunt doar o parte din situațiile în care părintele la care minorul are stabilit domiciliul printr-o hotărâre judecătorească definitivă, totuși, nu reușește să o pună în aplicare din diverse motive legate de atitudinea de opoziție la executare a părintelui debitor, care se sprijină pe refuzul minorului în vârstă de sub 10 ani sau, de situațiile în care părintele care nu își îndeplinește obligația schimbă domiciliul. În acest context, prezenta inițiativă legislativă are în vedere modificarea Noului Cod de Procedură Civilă pentru a oferi sprijin și aplicării în mod corespunzător a legii penale în cazul nerespectării hotărârilor judecătorești privind stabilirea locuinței minorului și de asemenea, a efectuării programelor de legături și vizite personale ale minorului cu părintele la care acesta nu locuiește, întrucât, prevalându-se de instituția „refuzului minorului” așa cum este ea generic definită în Noul Cod de Procedură Civilă, organele de urmărire penală devin practic neputincioase în încercarea de a cerceta temeinic împrejurările săvârșirii faptei penale sancționată de art. 379 din Noul Codul Penal, respectiv a nerespectării hotărârii judecătorești în cauzele cu minori. În majoritatea cazurilor în astfel de situații, se acordă în mod nejustificat rezoluții de neîncepere a urmăririi penale sau clasare întrucât, măsura procurorului de a decide neînceperea urmăririi penale este dată strict în baza refuzului formal al minorului de sub 10 ani, deși, instanțele solicitau efectuarea unei investigații temeinice pentru a se stabili motivele reale pentru neexecutarea hotărârii judecătorești, cu precizarea că refuzul minorului, nu ar trebui să exonereze

părintele abuzator de sancțiunea legii penale dacă acesta a ascuns copilul cu rea intenție, sau s-a opus executării.

Prin urmare, prin această modificare adusă legii organice, se dorește accelerarea ritmului cu care se instrumentează cazurile grave de alienare parentală și abuz psihologic asupra minorului în cadrul executării hotărârilor judecătorești, în speranța că o procedură mai clară și mai predictibilă va descuraja din ce în ce mai mulți părinți abuzatori în conduita lor de boicot a legăturilor personale ale minorului cu persoanele semnificative din viața sa, așa cum au fost acestea identificate prin hotărâri judecătorești în temeiul legii. Mai mult, modificările cu privire la „refuzul minorului” aduse prin prezenta lege, au ca scop scăderea numărului copiilor abuzați psihologic și creșterea numărului de copii echilibrați, care să păstreze relații normale cu ambii părinți, având alături două modele parentale. Nu în ultimul rând, modificarea va produce efecte cu privire la gradul de implicare al ambilor părinți în viața copiilor după separarea cuplului, cât și la scăderea numărului și volumului plângerilor penale de instrumentat în materie de minori. Inițiativa de modificare și completare a legii nu aduce costuri suplimentare pentru Statul Român, din contră, prin efectele de descurajare la adresa potențialilor părinți abuzatori, va conduce la o scădere a numărului de cazuri de alienare parentală și abuz psihologic asupra minorului, având drept rezultat și degrevarea organelor de cercetare penală prin rezolvarea operativă în faza procedurilor civile și a situațiilor de risc asupra minorului, ca urmare a fenomenului de alienare părintească ce se instalează în situația separării părinților prin divorț. Subliniem faptul că, din cauza legislației deficitare în materia drepturilor copilului, în multe situații în cazul divorțului dintre părinți, se ajunge cu greu la tragerea la răspundere a părintelui vinovat care se folosește în mod abil de dispozițiile art. 913 din Noul Cod de Procedură Civilă și abuzează psihologic minorul, reușind să tergiverseze punerea în executare a hotărârilor judecătorești, ceea ce este în dezavantajul minorului despărțit deja de unul dintre părinți. În astfel de situații, copiii sunt traumatizați și există o mare probabilitate ca aceștia să nu mai aibă legături cu celălalt părinte timp de ani sau chiar decenii. În această împrejurare, refuzul minorului prevăzut de dispozițiile art. 913 din Noul Cod de Procedură Civilă, reprezintă el însuși un abuz la adresa copilului indiferent de vârsta acestuia, prin faptul că oferă putere de decizie unui copil cu discernământul scăzut pentru propriul interes, începând cu vârsta de 3-4 ani, după ce o instanță judecătorească a stabilit deja pe baza unor probe concludente că interesul superior al copilului este în fapt acela de a pune în aplicare decizia de menținere a relației părinte-copil cu ambii părinți, nu doar cu unul singur la care acesta locuiește. Pe baza argumentelor prezentate mai sus am ales să elaborăm prezenta inițiativa legislativă de modificare a legislației civile, în scopul stopării acestui gen de comportament abuziv al părintelui la care locuiește copilul, care, prevalându-se de legislația actuală, îl manipulează pe minor să refuze contactul cu celălalt părinte. În situații de acest gen, copilul devine realmente o armă, prin care părintele la care minorul locuiește se răzbună pe fostul soț/partener. În prezent, prin aplicarea legislației în vigoare, chiar dacă se constată că refuzul minorului este indus de abuzurile părintelui la care minorul locuiește, conform art. 912 din Noul Cod de Procedură Civilă, instanța se dezinvestește, astfel încât, după constatarea refuzului minorului, nu mai există pași legislativi pentru a salva copilul din situația de a fi alienat parental în continuare și a-i reda echilibrul psiho - emoțional. Practic, minorul este inclus într-un program de consiliere de către DGASPC, în timp ce este lăsat să locuiască în continuare cu părintele alienator, ceea ce înseamnă că practic, programul de consiliere este inutil din moment ce acțiunile părintelui abuzator la care locuiește în continuare copilul, sunt aplicate în același ritm asupra mentalului minorului. În acest cerc vicios tot

efortul depus de psihologii de la direcția de asistență socială și protecție a copilului devine complet inutil atât fata de societate cât și cu privire la resursele umane și costurile aferente care s-au derulat pentru a nu se obține nici un avantaj practic în interesul copilului, care înregistrează pierderi în dublă măsură, pe de o parte este cel alienat parental de către părintele la care locuiește, pe de altă parte, din punct de vedere psihologic, situația traumatizantă la care este supus va avea efect asupra lui pe termen lung. În acest context, în loc să fie tras la răspundere pentru faptele sale părintele vinovat și să fie obligat să urmeze un program de consiliere psihologică pentru corectarea propriului sau comportament exercitat asupra minorului, din contră, în mod paradoxal se procedează exact invers, se dispune consilierea victimei minore de către psihologii direcției de asistență socială și protecție a copilului pentru a i se corectă comportamentul minorului lipsit de discernământ, care nu și-a manifestat propria-i voință ci a fost manipulat să manifeste un refuz. În acest ritm, situațiile de executări silite repetate, au drept efect dezechilibrarea și mai puternică a copilului care se afla prins în această situație, motiv pentru care, este necesară prin noua reglementare, stabilirea doar a unei singure executări printr-o procedură simplificată în regim de urgență, care să se finalizeze chiar de la început, fără a mai favoriza posibilitatea de sustragere și de opoziție constantă a părintelui alienator de la punerea în executare a hotărârii judecătorești. Prezenta inițiativă legislativă urmărește înlăturarea situațiilor de abuz psihologic asupra minorilor în cazul divorțului dintre părinți și prevenirea și stoparea situațiilor de alienare parentală. Astfel, prin noile reglementări propuse, vor deveni operaționale și procedurile penale care nu vor mai fi închise prin clasarea acestora în ciuda evidenței că părintele alienator supune copilul unui abuz psihologic, iar faptele antisociale ale unor părinți abuzivi deși sunt extrem de grave, raman nesancționate. Spre exemplu, răpirea minorului sau sechestrarea acestuia la o altă adresă, mutarea minorului în alt oraș, refuzul de a permite accesul părintelui ținută în imobilul unde locuiește minorul, refuzul de înapoiere a minorului de către persoana care îl ține fără drept, refuzul de a deschide ușa când părintele creditor se prezintă împreună cu executorul judecătoresc în locul unde minorul se află, refuzul de a permite consilierea psihologică a minorului ordonată de instanță, nu vor mai putea fi înlăturate în baza „refuzului minorului” că nu dorește să aibă relații personale cu părintele ce vine să pună în aplicare o sentință judecătorească definitivă, conducând cu succes la înlăturarea fenomenului de alienare parentală și abuz psihologic.

INIȚIATOR

Deputat DANIEL – FLORIN GHITĂ